

Seminaro tema

CIVILINĒS ATSAKOMYBĒS UŽ
NETINKAMOS KOKYBĒS PRODUKTUS
TAIKYMO YPATUMAI

Atsakomybės už netinkamos kokybės produktus reguliavimas ES (1)

- 1977 m. sausio 27 d. Europos Tarybos konvencija dėl civilinės atsakomybės už žalą, padarytą sveikatos sužalojimu ar gyvybės atėmimu vartojant netinkamos kokybės produktus
- 1985 m. liepos 25 d. Europos Bendrijų Tarybos direktyva 85/374/EEB dėl valstybių narių teisės ir administracinių nuostatų dėl atsakomybės už netinkamos kokybės produktus vienodinimo

Atsakomybės už netinkamos kokybės produktus reguliavimas ES (2)

- 1992 m. birželio 29 d. Europos Bendrijų Tarybos direktyva 92/59/EEB dėl bendros produkto saugos
- 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos
- 1999 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/34/EB dėl Tarybos direktyvos 85/374/EEB dėl valstybių narių teisės ir administracinių nuostatų dėl atsakomybės už netinkamos kokybės produktus vienodinimo pakeitimo

Atsakomybės už netinkamos kokybės produktus reguliavimas Lietuvoje

---

- Civilinio kodekso 6.292-6.300 straipsniai
- Produktų saugos įstatymas

Direktyvos 85/374/EEB taikymo aiškinimas Europos Teisingumo Teismo praktikoje (1)

- 1993 m. sausio 13 d. ETT sprendimas byloje Komisija v Prancūziją (byla C-293/91; ECR 1993, I-00001)
[dėl Direktyvos nuostatų neįgyvendinimo nustatytu terminu]
- 1997 m. gegužės 29 d. ETT sprendimas byloje Komisija v Jungtinę Karalystę ir Šiaurės Airiją (byla C-300/95; ECR 1997, I-02649)
[dėl Direktyvos 7 str. e) p. įgyvendinimo]

Direktyvos 85/374/EEB taikymo aiškinimas Europos Teisingumo Teismo praktikoje (2)

- 2001 m. gegužės 10 d. ETT sprendimas byloje Henning Veedfald v Arhus Amtskommune (byla C-203/99; ECR 2001, I-03569)
[dėl Direktyvos 7 str. a) ir c) p., 9 str. aiškinimo]
- 2002 m. balandžio 25 d. ETT sprendimas byloje Komisija v Prancūzija (byla C-52/00; ECR 2002, I-03827)
[dėl Direktyvos 9 str. 1 d. b) p., 3 str. 3 d., 7 str. nuostatų neįgyvendinimo]

Direktyvos 85/374/EEB taikymo aiškinimas Europos Teisingumo Teismo praktikoje (3)

- 2002 m. balandžio 25 d. ETT sprendimas byloje Komisija v Graikiją (byla C-154/00; ECR 2002, I-03879)

[dėl Direktyvos 9 str. 1 d. b) p. nuostatų neįgyvendinimo]

- 2002 m. balandžio 25 d. ETT sprendimas byloje Marka Victoria González Sánchez v Medicina Asturiana SA. (byla C-183/00; ECR 2002, I-03901)

[dėl Direktyvos 13 str. nuostatų aiškinimo]

CK 6.292-6.300 str. taikymo ypatumai

- Civilinės atsakomybės rūšis – deliktinė civilinė atsakomybė, esant sutartiniams santykiams
- Subjektų specifika
- Atsakomybės sąlygų ypatumai
- Atleidimo nuo atsakomybės ypatumai
- Ieškinio senaties ypatumai

Delikto taikymo sritis

- Kai produktai perkami ar teikiamos paslaugos vartotojo asmeniniams, namų ūkio, šeimos poreikiams, nesusijusiems su verslu ar vykdoma profesine veikla, tenkinti
- Deliktinė civilinė atsakomybė, kai žala padaroma vartotojo sveikatai, gyvybei ar turtui, kurį nukentėjusysis naudoja savo asmeniniams poreikiams tenkinti

Prievoles atlyginti žala šalys (1)

- Skolininku priklausomai nuo situacijos yra:
  - Gamintojas – galutinio produkto, produkto dalių ar žaliavų gamintojas ar paslaugų teikėjas
  - Kiekvienas asmuo, kuris pažymi produktą (paslaugą) savo vardu, prekės ženklu ar kitu skiriamuoju žymeniu – “kvazi gamintojas”;
  - Importuotojas – asmuo, kuris dėl savo verslo importuoja į Europos ekonominės erdvės teritoriją produktą, turėdamas tikslą jį platinti;
  - Produkto platintojas (asmuo, kuris realizuoja produktą) – “subsidiariai”

Prievoles atlyginti žala šalys (2)

- Kreditoriumi yra
  - Nukentėjusysis, kuriuo gali būti asmuo, kuris įsigijo produktą (gavo paslaugą) savo asmeniniams, namų ūkio, šeimos poreikiams tenkinti (vartotojas) ir/ar jo šeimos nariai

Civilinės atsakomybės sąlygos (1)

- Taikoma “griežta” (be kaltės) civilinė atsakomybė, kadangi atsakomybės sąlygos yra (CK 6.295 str.)
  - Netinkama produkto ar paslaugos kokybė (neteisėtumas)
  - Žala
  - Priežastinis ryšys tarp netinkamos kokybės ir atsiradusios žalos

Civilinės atsakomybės sąlygos (2)

- Netinkama produkto kokybė
  - Produkto samprata:
    - Kilnojamasis daiktas
    - Kilnojamasis daiktas, įeinantis į kitą kilnojamąjį ar nekilnojamąjį daiktą
    - Pirminiai žemės ūkio produktai ir medžioklės produktai (žvėriena, paukštiena)
    - Elektros energija
  - Paslaugos samprata (CK 6.293 str. 2 d.)

Civilinės atsakomybės sąlygos (3)

- Netinkamos kokybės samprata
  - Pagrindinis kriterijus – produkto sauga
  - Saugos reikalavimai nustatomi ne pagal faktinę padėtį, bet vadovaujantis objektyviais kriterijais – kokios saugos pagrindai gali tikėtis iš tokio produkto visuomenės dalis, kuriai šis produktas skiriamas

Civilinės atsakomybės sąlygos (4)

- Nustatant, kokios saugos pagrindai buvo galima tikėtis, reikšmingos aplinkybės
  - Produkto pateikimo visuomenei rūšis ir būdas (nurodomos savybės)
  - Galimybė naudoti produktą tam, kam pagrindai tikimasi jį naudoti
  - Laikas (momentas), kai produktas buvo išleistas į apyvartą
  - Produkto konstrukciniai, receptiniai ar kitokie trūkumai
  - Kitos aplinkybės

Civilinės atsakomybės sąlygos (5)

■ Turtinė žala

- Žala asmeniui (vartotojui) – sveikatai ar gyvybei
- Žala turtui – turtui, kuris paprastai yra skirtas asmeniniam naudojimui ar suvartojimui, ir kurį nukentėjusysis naudoja savo asmeniniams poreikiams tenkinti (išskyrus patį netinkamos kokybės produktą), jeigu šiam turtui padarytos žalos dydis yra nemažesnis nei 500 EUR

■ Neturtinė žala

Gamintojo atleidimas nuo atsakomybės (CK 6.298 str.) (1)

- Produktą į apyvartą išleido ne gamintojas
- Išleidimo į apyvartą metu produktas nebuvo netinkamos kokybės arba kokybė pablogėjo vėliau
- Produktas nebuvo pagamintas turint tikslą jį platinti ar paskirstyti verslo tikslais ar nebuvo pagamintas ar paskirstytas gamintojo verslo veiklos metu
- Produkto kokybė pablogėjo dėl valstybės institucijų privalomų reikalavimų laikymosi

Gamintojo atleidimas nuo atsakomybės (2)

- Išleidimo į apyvartą metu nebuvo galima, remiantis mokslo ir techninių žinių lygiu, nustatyti produkto nekokybiškumą
- Žala atsirado dėl kito produkto, į kurį buvo įkomponuotas produktas, konstrukcijos ar viso produkto gamintojo pateiktų vartojimo taisyklių

Ieškinio senatis

- Trys metai nuo to momento, kai nukentėjusysis sužinojo ar turėjo sužinoti:
  - a) apie jam padarytą žalą;
  - b) apie produkto netinkamą kokybę;
  - c) apie tai, kas yra gamintojas
- Nukentėjusiojo teisė reikšti ieškinį dėl civilinės atsakomybės taikymo pasibaigia suėjus dešimties metų terminui nuo tos dienos, kurią gamintojas produktą išleido į apyvartą